

• Переслідування **realigri** збільшились в східній підсвітовій зоні Німеччини, твердять голови. Пресвідомі до Керни і виступили, список отримав безлісно. Останні пів року, каже він, відносини були кращі, а тепер знову погіршилися: комуністичні вчителі забороняють

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА: SUBSCRIPTION RATES:
На рік \$10.00 One year \$10.00
На пів року 5.25 Six months 5.25
На три місяці 2.75 Three months 2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПО НАРАДАХ З СУСІДАМИ

Провідна ролі в Єдиних Держав Америки вимагає від них також і добре впорядкованих та приязних стосунків із своїми сусідами. Без того важко було б думати, що Америка вдалася вдерстати провід у світовий політичний процес. Це добре знав і розумів секретар стейту Доллес, як вибрався до Каракасу на Десяту Між-американську Конференцію. По його повероті газети розповідали на тему "американської перемоги" в Каракасі. Та заслуга Доллеса головна в тому, що він поступав на цій Конференції дуже обережно й дипломатично, оминаючи всього, що вказувало б на "диктат" чи "перемогу" Єдиних Держав. Тій тактиці треба завдячувати, що запропонована американською делегацією резолюція, звернена проти небезпек для Західної Гемісфери з боку "міжнародного комунізму", перейшла поважною більшістю голосів, бо на 16 республік проти неї була тільки Гватемала, а здержалися від голосування тільки Мексика та Аргентина. Ця резолюція на ділі звернена в першу чергу проти комуністичної інфільтрації в Гватемалу, але в ній нема нічого меншого, ніж на цю країну, ні на Бразилію, де комуністи мають поважні впливи. Тільки завдяки цій делікатній формі її прийнято, проте вона є на американських континентах перемогою демократії. Забезпечення проти комуністичних переворотів та комуністичної інфільтрації є по-ки ще тільки так, на папері, а як буде в майбутності, залежатиме багато від дальшої політики ЗДА, і то головною економічною, себто від дальшої фінансової допомоги країнам Латинської Америки, бо це для них під теперішню пору — найважливіша проблема. Вони ж хотіли мати фінанси і торгівлю як першу і найважливішу точку програми наради. Якраз на ту тему почалися наради зараз по від'їзді Доллеса, на яких рішено відіти окрему економічну конференцію в Ріо де Жанейро. Не без того, щоб і Доллес не знав, про що йдеться, і не дав делегатам Латинської Америки зрозуміти, що ЗДА готуються дати їм нові концесії. Це навіть дуже обішло його ролі в справі схвалення протикомуністичної резолюції. Його натяки були реальні, бо зараз по його повероті Сенатська банкова та валютна комісія займалася за більшими закупками в країнах Латинської Америки, як теж за поглибленням американських інвестицій, щоб таким чином поліпшити взаємні відносини.

Латинська Америка потребує Єдиних Держав, але теж боїться їхнього верховенства, політичного й економічного. Вона потребує американського капіталу, але боїться американських "капіталістів-монополістів". Вона боїться навіть "американської демократії", бо в деяких південно-американських країнах думають, що навіть ця демократія загрозить їхньому суспільному ладові. На конференції в Каракасі делегати Панами і друга президента цієї країни закидали ЗДА "расову й економічну дискримінацію" у відношенні до панамців, що працюють в Панамській зоні. Знов Гватемала внесла резолюцію проти "економічних санкцій", себто економічного бойкоту, що теж була звернена проти Єдиних Держав. Хоч і санкції звернені проти такої держави, яка не придержується світовій умові, і схвалено їх же на конференції в Ріо де Жанейро, проте вони лякають Латинську Америку, яка дивиться на економічний бойкот як на економічну агресію, подібну до "бройної". Якщо йде про Гватемалу, то вона хотіла б себе забезпечити на випадок, коли б не виконувала того, що теж ухвалено в справі оборони Західної Гемісфери проти "міжнародної комуністичної агресії". Гватемала внесла це одну резолюцію, звернену вже не так проти ЗДА, як проти американського підприємства "Юнайтед Фрут Компані". Це є резолюція проти монополії, яку треба визнати незаконною, коли вона експлуатує мінеральні, промислові чи лісові ресурси.

До того ж додамо, що між ними, які дали згоду на резолюцію в справі "міжнародного комунізму", були й такі як представник Уругваю, який заявив, що "ми дали згоду на підпис без ентузіазму, без оптимізму, без радості і без почуття, що спричиняється до конструктивного засобу". Отже не легко було американській делегації в Каракасі говорити з сусідами. Коли ж вона зговорилася, то це були успіхи.

„УКРАЇНСЬКИЙ" КРИМ

У коментарі з приводу продовження святкування Перемоги („Свобода" 29 червня) вказувалося, що це продовження зумовлене небажанням для Москви враженням, яке залишилося серед населення від святкування. Кремлівській кліматі потрібний був час, щоб якісь поданнями згадати реакцію на російський шовінізм. На підтвердження цього припущення довго чекати не довелося: Росія „подарувала" Україні Крим.

Деякі американські й українські коментатори хибно твердили, що ця територія на реформа не має ніякого значення, бо як Україна, так і Крим уярмлені Москвою. Хіба, наприклад, прибалтійським державам легше від того, що деякі західні держави не визнають їхнього приєднання до СРСР? Але таке невизнання вже тепер, а особливо в майбутньому гратиме велику політичну роль. Також становить сателітів не краще від становища України, але формальне трактування їх як незалежних держав (хоч вони такі незалежні, як і Україна) має для них велике значення.

Також в політичному житті України такі ніби формальні, нічого не варті означення, як суверенна українська держава, її державний прапор і гімн, приналежність до ООН та ін. — є опірними пунктами, з бар'єрами, які відгороджують Україну від Росії.

Приєднання до України Криму матиме велике не тільки формальне, але й практичне значення. Надруковано 27 лютого в сер. пресі матеріяли про червоною передачі Криму — це, звичайно, не більше як театральні видовищі. Але Москва мусить грати! І то грати не на свою користь. Коли дивитися формально, то все ніби відбулося так, що краще не можна уявити. Росія і Україна виступають, як рівноправні величини, говориться про дві великі республіки. Голова Верховного Совету РСФСР Тарасов заявив, що з огляду на згоду Президії Верховного Совету УССР, Президія Верховного Совету РСФСР „вважає за доцільне передати Крим Україні". Він сказав: „Прохимо Президію Верховного Совету СРСР задовольнити нашу пропозицію в цьому питанні". Коротенько заявив, що з боку „українського уряду" буде приділена відповідна увага культурному й господарському розвитку Криму. Ворошилов проголосив, що „стосунки між суверенними союзними соціалістичними республіками в ССР побудовані на правдивій рівності". Заступник Ворошилова О. Куусінен заявив: „Тільки в нашій соціалістичній країні можливо, що великий нарід — такий, як російський нарід, — без всяких вагань великодушно передає другому братньому народові одну із своїх найцінніших областей".

З усіх шести виголошених промов ясно випливає тенденція показати, що підсвоєння народи рівноправні і незалежні, що передача Криму наступила в результаті переговорів між урядами України та Росії і що ці уряди рішуче просити всеосяжний уряд затвердити їхні рішення. На фоні політичних несподіванок в малословесному СРСР, справа Криму свідчить про безпорадність кремлівської кліматі стабілізувати політичне становище. Ще кілька років тому в Криму відбувалися дуже розрекламовані совєтською пресою вистава сесія Академії Наук СРСР, завданням якої було довести, що Крим „єсть теж руська земля". В ряді доповідей учені доказували, що росіяни з найдавніших часів замешкували Крим і тому мають на нього історичне право. Археологи „повідкопували" там різні речі, які нібито доказують, що росіяни в Криму автохтонами. А тепер раптом Москва заговорила, що Крим економічно, культурно й історично зв'язаний з Україною. Тарасов навіть заявив, що Крим є „природним продовженням південних степів України". За царського режиму Крим називали російською Рів'єрою, за большевників — „асесорною здравцею" (курорт). На церемонії передачі Шверник назвав Крим курортним світовим значення. Цей ласий шматок України такі ніби формальні, нічого не варті означення, як суверенна українська держава, її державний прапор і гімн, приналежність до ООН та ін. — є опірними пунктами, з бар'єрами, які відгороджують Україну від Росії.

Крим матиме велике не тільки формальне, але й практичне значення. Надруковано 27 лютого в сер. пресі матеріяли про червоною передачі Криму — це, звичайно, не більше як театральні видовищі. Але Москва мусить грати! І то грати не на свою користь. Коли дивитися формально, то все ніби відбулося так, що краще не можна уявити. Росія і Україна виступають, як рівноправні величини, говориться про дві великі республіки. Голова Верховного Совету РСФСР Тарасов заявив, що з огляду на згоду Президії Верховного Совету УССР, Президія Верховного Совету РСФСР „вважає за доцільне передати Крим Україні". Він сказав: „Прохимо Президію Верховного Совету СРСР задовольнити нашу пропозицію в цьому питанні". Коротенько заявив, що з боку „українського уряду" буде приділена відповідна увага культурному й господарському розвитку Криму. Ворошилов проголосив, що „стосунки між суверенними союзними соціалістичними республіками в ССР побудовані на правдивій рівності". Заступник Ворошилова О. Куусінен заявив: „Тільки в нашій соціалістичній країні можливо, що великий нарід — такий, як російський нарід, — без всяких вагань великодушно передає другому братньому народові одну із своїх найцінніших областей".

ДО ВНУТРІШНЬОЇ КРИЗИ В 34 ОУН

У зв'язку з останніми подіями на терені Закордонних Частин Організації Українських Націоналістів (ЗЧ ОУН), себто тої частини українського націоналістичного табору, що його очолював Степан Бандера, — українська преса в Європі переповнена вістками здебільша про другорядні подробиці внутрішнього конфлікту й гостримі полемічними статтями та коментарями. З інформаційного обов'язку — найкраще навести останні навіщення тих подій авторитетними представниками обох сторін, безпосередньо заінтересованих у тому спорі.

„Український Самостійник" — тижневик у Мюнхені, перестав бути офіційним органом ЗЧ ОУН, бо його формальний видавець, д-р Ріпцель, як і члени Дирекції з пп. Зеноном Пеленським і Романом Ільницьким у провіді, станули на позиціях т. зв. „двійки", себто пп. Л. Ребета і З. Матлю, що проголосили себе колегією уповноважених і гостро виступили проти Ст. Бандери, розв'язуючи весь теперішній провід ЗЧ ОУН та закликаючи членство ЗЧ ОУН не підпорядковуватись йому більше. Тому ЗЧ ОУН заснували негайно інший часопис, „Шлях Перемоги", як свій пресовий орган у Німеччині, а справу власності „Українського Самостійника" передали на вирішення німецького суду. „Шлях Перемоги" у своєму 1-му числі з 28 лютого ц. р. гостро виступав проти „сепаратної акції Двійки" і заявив:

„Ще ніколи судово, контролювано, законодавчо і виконавчо не була в руках двох людей. Вони завжди були виборні. Де ж тут демократія? Де ж тут воля членства? Ніколи Край не мав інтенції розбивати ЗЧ ОУН, але зводити Двійку? Конференція ЗЧ ОУН, усі виборні власті, все ставлять „лоза законом". Звідки ж акція диктатури двох, як виступає проти ніби „диктатури" Проводу ЗЧ ОУН, керівного, вибраного Конференцією Органу, а поселили територію, в тому числі й Крим, русифікуючи болгар, греки та інші „іногородні".

Практично адміністративне виключення Криму до України матиме те значення, що на цю територію поширяться українська культурна експансія: будуть відкриті українські школи, театри. Книжки й часописи, що мало просочуються до межі УССР, тепер будуть домінувати в Криму. На Україні знайдуться кадри, щоб ці зміни найкраще виконувати в українських інтересах. Ми ніколи не забудемо, що господарями Криму були татари, яких Москва так брутально звідти виселила. Не всі вони загинули й не всі забули про свою батьківщину. Коли буде знищена московська окупація, справа українсько-татарських відносин буде розв'язана на засадах справедливості.

(Л. Л.)

ВАНДАЛИЗМ СЕРЕД ШКІЛЬНОЇ МОЛОДІ

Як виписує словник Вебстера, вандализм — це „ворожнеча до мистецтва й літератури". А походить це слово від вандалів, старовинного германського племені, що знищили Рим. Ньюйорська легіслатура ухвалила 11 березня ц. р. стейтвий закон проти „школьного вандалізму", тобто проти дикства, що його проявляє шкільна молодь у школьних будинках. Мимохідь вирінає питання: чому треба було аж закону для припинення молодечої сваволі?

Редакційні статті ньюйоркських щоденників, з приводу ухвалення цього закону, дуже здержливі. Вони кажуть, що вибухи дитячої сваволі — це не надзвичайна поява. Однак незвичайним є завітання, з яким організовані гурти молоді нищать шкільні приміщення. Таких випадків упродовж одного місяця було в самому Нью Йорку два: один — в Бронксі, другий — у дільниці Мангеттену. В Бронксі жертвою сваволі молоді впала народна школа ч. 136, а в Мангеттені — середня школа нижнього типу („джуніор гайскул") ч. 12 при вулиці Медисон. В обох випадках гурт шкільної дитини, очевидно за наперед складеним планом, заливши будинок, коли вчителі походили, розбігся по шкільних залах з відповідними „інструментами" — ножами, „окірами, долотами, палицями — і почав плондрувати всю обстановку. У висліді цього знищено лавки, столи, шафи, мапи, образи, вішники, бібліотеку і зіпсовано навіть водну інсталяцію в відходів місяць, через що вода позаливала залі та канцелярії.

Коли в законодавчих палатах в Олбей поставлено законопроект на денному порядку, законодавчий представник шкільної ради міста Нью Йорку мотивував потребу такого закону тим, що він частю охорону шкільної дитини, учителям і будинкам. Виня за дотеперішні знищення „він припав у вчителів вулиці, що організує дитячі ватаги. „Виглядає — казав цей представник, — що „волюти, вандалі і ставні м'яники, шукаючи жертв сво-

Однак після нападу підпалити дитину в школу в Гарлемі й поліційний департамент Нью Йорку, в порозумінні з шкільною владою, вирішив ставити біля шкільних будинків поліцейські, якщо цього зажадає управа школи, щоб охороняти їх від вандалівських нападів. У деяких дільницях міста вже виставлено біля шкільних поліцейських, в інших жодних. Ці порозуміння з шкільними або шкільними керівниками.

Так представляється справа охорони шкільних будинків від вандалів з технічного боку. Та це не є розв'язок питання, що є причиною таких дитячих „залишаних нищівних нападів? Коли після нападу на школу ч. 12 зловлено деяких учнів, виявилось, що між їхніх провідниками були невідомі ще „престольні хлопці", які при-слушували під час Служби Божої в церквах. Їхні батьки могли сказати лише те, що вони в розпачі: бо їхні діти ще недавно були „добрими дітьми" і шойно кілька тижнів з ними щось скоювало.

Майже в тому самому часі, коли траплялися випадки вандалізму в ньюйоркських школах, наслідки вісти з Лондону, що там, на передмісті Болворт, шкільна молодь знищала дощенту „Клоб-тед" — осередок молодого життя, що коштував 280,000 дол. Знищення було подібне до знищення шкільних будинків у Нью Йорку. Керівник і один із заступників осередку, методичний „проповідник" Боттерворт, закликав з розпачу, кажучи: „Пропала праця мого цілого життя. Пощо вони це зробили? Як виявляється, перед-війною „Клоб-тед" був під доглядом молоді у віці понад 18 років. Тепер ця молодь пішла до війська, а молодь ніжче 18-ти років чекає на покликання до військової служби. Вона не має вигляду на успіх у найближчому часі, і падає жертвою тероризму старших осіб з-поза молодечого середовища.

Оці випадки проймають жахом батьків і опікунів молоді в цілому світі. Самі заклади не направляють їх. На це треба поважної застави цілого громадянства. Від негального зарадження лиху може залежати майбутність нації і людства.

Велике значення не тільки для українців має постанову Шевченківського комітету; російській адміністрації, всьому світові гарне українське слово сказав Комітет. І не забудуть того слова ніхто ані з українців, ані з ворогів наших.

Великоруські газети глибоко вражені постановою Комітету; мовби не сподівалися вони такого рішучого збоку російських українців — кроку... Нове слово, сильне, гаряче проказали московські українці. Хай Державна Дума, яка зараз обговорює україн-

УКРАЇНА І СВІТ У ШЕВЧЕНКОВЕ СТОЛІТТЯ

(Репортаж з газетних вирізок 1913 - 1914 рр.)

(5)

У Варшаві — „ні в якому разі!"

В кореспонденції з Москви до львівського „Діла" (7 березня 1914) Хведір Коломийчанино подає такі повідомлення „Русского Слова":

У Варшаві від міністра внутрішніх справ і вищої церковної управи з Петербургу одержано наказ ні в якому разі не допустити панахиди за Шевченка.

У Варшаві сконфісковано число „Варшавського Утра", в якому була надрукована стаття, присвячена ювілею Шевченка. Редактор тягнув до суду за підбурювання однієї частини людей проти другої.

Небезпечні „Марина" і „Сон". Мисля, в лютому 1914. — 17-го Далекому Сходу в місті Грозному поліція заарештувала

залишничою книгозбірні збірник віршів Шевченка і — вирізаючи поему „Марину" та „Сон" — повернула книжку до книгозбірні.

Насилу відіспівали „Заповіт".

Петербург, 6 березня 1914. — У Петербурзі в психоневрологічному інституті дня 4 ц. м. мав відбутися Шевченківський поранок. Прибули студенти, але застали двері замкнені. Вони вишуквали скло в дверях і на залу увійшло 200 осіб, які відіспівали „Заповіт" і українські пісні. Студентів розігнала поліція, але нікого не арештовано.

Рішення „Партії Самостійності України".

Київ, 6 березня 1914. — Центральний комітет „Партії Самостійності України" у

відповідь на заборону Шевченківського свята і на переслідування українського руху загальні рішення розвинути серед мас пропаганду державного сепаратизму.

Підготовка до демонстрацій у Києві і легальні відозви студентства

Київ, 8 березня 1914. — Київське українське студентство рішило урядити у вівторок дня 10 (25) березня політичну демонстрацію і видати в цій справі кілька нелегальних відозв... Київська адміністрація за всяку ціну рішила не допустити до жiadних публічних і масових проявів протесту і в тій цілі на Шевченківські дні буде мобілізована вся поліція і на поготові стоять відділи військової, готувати кожної хвилини багнетами розправитися з демонстрантами.

У відозві загальної безпартійної студентської організації надруковано м. ін. такий уступ:

„Вороги наші знають, що іхній Шевченко — це той міст, по якому ми підемо до мас, вони знають, що ніхто інший, як Шевченко, кинув за-

гальні слова могутнього протесту і поставив ті слова на сторожі нашого відродження. І ці слова ведуть вперед багатьох, оживляють підпалом духом, будять сонних або приспаних.

Кинемо ж в масу нашого народу Шевченкові гасла! Організовано, як одна людина, виявимо свій протест і цей протест буде пропагандою ідей Великого Кобзаря! Страйкуймо в знак протесту 25 лютого!"

Ювілейні дні у Львові

Львів, 10 березня 1914. — У Львові святкування ювілею Шевченка почалося вже в неділю (8 березня). Цього дня поповули відбулися вистави про Шевченка по всіх наших народно-просвітних організаціях... В самім львівській повіті виголошено цього дня по сільських читальнях 150 вистав про Т. Шевченка. В понеділок рано Львів мав уже змінений вигляд. Будинки українських інституцій, приватні українські крамниці були буйно прикрашені національними прапорами. Вікна всіх українських мешканців були при-

крашені ювілейними наліпками. Особливу увагу публіки звертали гарні декорації з прапорів і зелені на кам'яниці Наукового Товариства ім. Шевченка при вул. Чарнецького 24. З провінції приїздили дуже багато публіки, так, що білети на дружний концерт розпродано відразу. Це значить, що коло 4,000 української інтелігенції зійшлося у Львові святкувати столітні роковини народження свого найбільшого поета.

Ювілейний Шевченківський концерт з виступом Олександра Мишуги

Львів, 10 березня 1914. — Ювілейний Шевченківський концерт відбувся в Спортивній палаті при вул. Зелений, з святою промовою д-ра Євгена Олесницького і викладача проф. Степана Смаль-Стоцького п. з. „Діє Шевченкової творчості". Особливо оваційно вітали під час концерту славного нашого співака Олександра Мишугу. Окрема депутація вручила йому грамоту, вкладену в артистично виконану теку. Ця тека прикрашена

різбкою з гуцульських взорів після проскути проф. В. Шулькевича, яку робив п. Павло Придаткевич. Грамота писана в письмовому козацькому стилі і прикрашена унією з староруських малюнків XV віку. Обидві ці роботи виконав п. М. Залеський, питомець четвертого року семінарії.

Історичне засідання Шевченківського комітету в Москві

„Діло" з 10 березня 1914 р. надрукувало ширшу кореспонденцію Хв. Коломийченка з Москви, датовану днем 6 березня 1914:

Московський Шевченківський комітет на засіданні дня 19 ст. лютого постановив: „Зважаючи на надзвичайні обставини, що не дозволили достойно вшанувати пам'ять Шевченка на Україні, Комітет не знаходив можливим улаштування в Москві ювілейних свят, і через те відмовляється й від найменшого прощального вшанування пам'яті Шевченка". Перший під постановою підписався член Російської Академії Наук, заслужений вчений, „тайний совітник", про-

ське питання, знає, що українська думка — то єдиний дух і єдина думка. Хай знає, що окремих часток українського народу не слід ображати, бо нерозумно пов'язати волю — ті частини з цілим українським народом!

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Бофало, Н. Й.

Місцева хроніка.

В дні 7-го лютого ц. р. стараннями міського Осередку С.У.М.а, улаштувано Вечір Колядок і Шкільний у виконавців хору СУМА, під диригентурою Андрія Мороза, духової оркестри під кер. Олександра Гришчука, та мандолінової оркестри під кер. Володимира Павлішина. Виконавці вложили не мало трудов у виступи. Точка вишлюпу ми у дружно, привітно, атмосфері українського культурного середовища. Школа у місті Володимирі існувала вже другий рік і всі наші розмови велися доокруги шкільництва, труднощі та успіхи його керівників і організаторів.

Пан Черановський, голова місцевої шкільної ради, один з небагатьох володимирських міщан, які залишилися на місці, сам старий парубок із типовою життєвою філософією. Його сестра, також не одружена, надзвичайно гостинна, привітна та добродія. Жили вони обоє доволі самітньо, зайняті господарством, але попри те виявляли велике зацікавлення до всіх громадських справ, були свідомі українці та ентузіастами національного відродження. Пан Черановський мав свої дивацькі, частенько бурмотів та нарікав на нас за наші зростаючі в шкільництві вимоги, проте, це була в дійсності дуже добра людина. А вже чотиря Сасина та всі стрільці-учителі люблять і поважають дуже за їх наполегливу працю а охоту докучати волонтерам, головним селянам. В дійсності це не була легка праця, — здобути у чужому військовому односторонньому залученню всім воєнним страхіттям, злиднями та кридами волевого селянина, чи хоч би міщанина. Українсько-інтелігентний ми майже не зустрічали у Володимирі, бо цей пропуск давав набагато менше, ніж у місті Києві.

Як я вже згадувала, командантом станції УСС, чи офіційно називаючи командиром, був той чотир Микола Сасина, а склад постійно мінявся, відповідно до організації шкільництва та вербування акції на Волині. Були там головно бунці вчителі, тепер в стрільцях односторонь, які із здорових мотивів потребували, відпочинку від воєнних дій, а також довідні організатори, деякі навіть перенесли на якийсь час із австрійської армії та припинили до легіону УСС. Першим начальником цієї станції був сотник Дмитро Вітовський. За його побути прибуло до станції УСС-ів: Івана Романюк, Олексій Перевертун, Дмитро Мисюра, Антона Дуба, Івана Мисюра, та д-ра Осипа Назарука. Д-р Мисюра працював тоді в Городській Управі, яка була у військовому зарплаті; й командантом був професор рогацької гімназії, той сотник австрійської армії, Гнат Мартинець. Він був справжнім батьком міста і членом нашої Шкільної Ради. Проф. Мартинець, не заважаючи на протести населення, військову владу незабаром перенесла з Волині на іншу територію, головні з причини польських доносів. Д-р Мисюра залишився як УСС в Городській Управі до розвалу Австрії в 1918 році. Потім був обраний населенням міста головою Городської Установи. Він головною Волинської Національної Ради проголосив той від імені цієї Ради прилучення Волині до Української Держави.

Школа у Володимирі Волинській почала саме другий рік існування. Це була ніби міська школа, але приміщення у невеличкому, обгородженому будинку на передмісті Рильця, бо всі інші прекрасні й просторі будинки в місті займали військові. Усе це дитини на численності тоді була трьох сотень, в тому числі 80% неукраїнської, переважно польської, але цей район охочо у всіх обставинах нагромаджував. Було також невелике число польських і чехів. Вчилися в школі українці, хоча й не багато, але в той час це була велика кількість. Мій мамин брат, який був вчителькою, Надія М. Олександрівна, як і Володимирський могово. В програмі навчання звернено головну увагу на правильне вивчення української мови, історії та географії, а також українських пісень. У школі відбувалися часті прилюдні дитячі свята, а також концерти з нагоди історичних роковин.

(Закінчення буде)

У СПРАВІ 4 ТОМУ „КОВЗАРЯ“

Т. ШЕВЧЕНКА

Видання „Тризуб“ і УВАН повідомляють, що редакція проф. Л. Вільського, що четвертий том цього „Ковзаря“ вийде трохи пізніше, як передбачалося. Треба було перевести підготовку праці до цього тому значно довше, як думалося. І ця праця забрала більше часу, що й затримало своєчасний його вихід з друку в кінці березня цього року.

Четвертий том вийде в кінці травня п. р. або на початку червня. Він містить у собі кінцеві біографії Шевченка, всі твори, починаючи від 1857 р. аж до 1881 р., цебто до смерті поета; статті до всіх поетичних творів і загальні статті: 1) Світлогляд поета; загальний, релігійний, державницький і політичний, естетичний; 2) Як творив Шевченко; 3) Стилістика і ритміка творчості Шевченка; нарешті, Пояснення до окремих творів і Пояснень.

Оформлення цього тому таке саме, як і попередніх трьох томів. Крім того, до IV тому вийдуть дві кольорові ілюстрації і 10 знімків.

Отже, і цей том буде мати різноманітний і цінний зміст, багато ілюстрацій і по-містичний оформлення. І коли він на два місяці запізниться, то винагородою цього часу буде внутрішній зміст його, переповнений не тільки не пожуваною того, що вихід його затримався, але будуть задоволені його вичерпним змістом.

Ціна всіх чотирьох томів у темно-синій оправі із золотими написами \$22.50
В ясно-синій оправі із золотом \$25.00

Увага! Передплату приймається тільки у канадській валюті. Передплату посилають на таку адресу:

Trident Press, P.O. Box 3626, Winnipeg, Man. Canada.

УВАН і Видавничий Спілка „Тризуб“.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ

Субота, 27 березня 1954. Год. 8-ма

ЗАЛІ ЛІТ. МІСТ. КЛУБУ

ПОПИС УЧНІВ

КЛАСИ

РОМАНА САВИЦЬКОГО

ВСТУП ЗА ПРОГРАМКАМИ.

ДЛЯ УЧНІВ ІНСТИТУТУ ВСТУП ВІЛЬНИЙ.

При Українським Музичним Інституті в Нью Йорку продовжується навчання

ГРИ на БАНДУРІ

На доручення керівника класу бандури при Українським Музичним Інституті п. диригента ГРИГОРІЯ КИТАСТОВО, даліше ведення цієї класу перебрав п. РОМАН ЛЕВІНСЬКИЙ.

Лекції відбуваються

щосуботи в години 6.—8. вечора

в приміщенні Літературно-Мист. Клубу в Нью Йорку (149, 2-га Евері).

Молодь обох полів, що бажає навчатися гри на бандурі і брати участь в майбутніх виступах ансамблю бандуристів, просимо зголошуватися у відповідних годинах, або в Дирекції Інституту.

РОМАН САВИЦЬКИЙ

Директор Укр. Муз. Інституту.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Бофало, Н. Й.

Місцева хроніка.

В дні 7-го лютого ц. р. стараннями міського Осередку С.У.М.а, улаштувано Вечір Колядок і Шкільний у виконавців хору СУМА, під диригентурою Андрія Мороза, духової оркестри під кер. Олександра Гришчука, та мандолінової оркестри під кер. Володимира Павлішина. Виконавці вложили не мало трудов у виступи. Точка вишлюпу ми у дружно, привітно, атмосфері українського культурного середовища. Школа у місті Володимирі існувала вже другий рік і всі наші розмови велися доокруги шкільництва, труднощі та успіхи його керівників і організаторів.

Пан Черановський, голова місцевої шкільної ради, один з небагатьох володимирських міщан, які залишилися на місці, сам старий парубок із типовою життєвою філософією. Його сестра, також не одружена, надзвичайно гостинна, привітна та добродія. Жили вони обоє доволі самітньо, зайняті господарством, але попри те виявляли велике зацікавлення до всіх громадських справ, були свідомі українці та ентузіастами національного відродження. Пан Черановський мав свої дивацькі, частенько бурмотів та нарікав на нас за наші зростаючі в шкільництві вимоги, проте, це була в дійсності дуже добра людина. А вже чотиря Сасина та всі стрільці-учителі люблять і поважають дуже за їх наполегливу працю а охоту докучати волонтерам, головним селянам. В дійсності це не була легка праця, — здобути у чужому військовому односторонньому залученню всім воєнним страхіттям, злиднями та кридами волевого селянина, чи хоч би міщанина. Українсько-інтелігентний ми майже не зустрічали у Володимирі, бо цей пропуск давав набагато менше, ніж у місті Києві.

Як я вже згадувала, командантом станції УСС, чи офіційно називаючи командиром, був той чотир Микола Сасина, а склад постійно мінявся, відповідно до організації шкільництва та вербування акції на Волині. Були там головно бунці вчителі, тепер в стрільцях односторонь, які із здорових мотивів потребували, відпочинку від воєнних дій, а також довідні організатори, деякі навіть перенесли на якийсь час із австрійської армії та припинили до легіону УСС. Першим начальником цієї станції був сотник Дмитро Вітовський. За його побути прибуло до станції УСС-ів: Івана Романюк, Олексій Перевертун, Дмитро Мисюра, Антона Дуба, Івана Мисюра, та д-ра Осипа Назарука. Д-р Мисюра працював тоді в Городській Управі, яка була у військовому зарплаті; й командантом був професор рогацької гімназії, той сотник австрійської армії, Гнат Мартинець. Він був справжнім батьком міста і членом нашої Шкільної Ради. Проф. Мартинець, не заважаючи на протести населення, військову владу незабаром перенесла з Волині на іншу територію, головні з причини польських доносів. Д-р Мисюра залишився як УСС в Городській Управі до розвалу Австрії в 1918 році. Потім був обраний населенням міста головою Городської Установи. Він головною Волинської Національної Ради проголосив той від імені цієї Ради прилучення Волині до Української Держави.

Школа у Володимирі Волинській почала саме другий рік існування. Це була ніби міська школа, але приміщення у невеличкому, обгородженому будинку на передмісті Рильця, бо всі інші прекрасні й просторі будинки в місті займали військові. Усе це дитини на численності тоді була трьох сотень, в тому числі 80% неукраїнської, переважно польської, але цей район охочо у всіх обставинах нагромаджував. Було також невелике число польських і чехів. Вчилися в школі українці, хоча й не багато, але в той час це була велика кількість. Мій мамин брат, який був вчителькою, Надія М. Олександрівна, як і Володимирський могово. В програмі навчання звернено головну увагу на правильне вивчення української мови, історії та географії, а також українських пісень. У школі відбувалися часті прилюдні дитячі свята, а також концерти з нагоди історичних роковин.

(Закінчення буде)

У СПРАВІ 4 ТОМУ „КОВЗАРЯ“

Т. ШЕВЧЕНКА

Видання „Тризуб“ і УВАН повідомляють, що редакція проф. Л. Вільського, що четвертий том цього „Ковзаря“ вийде трохи пізніше, як передбачалося. Треба було перевести підготовку праці до цього тому значно довше, як думалося. І ця праця забрала більше часу, що й затримало своєчасний його вихід з друку в кінці березня цього року.

Четвертий том вийде в кінці травня п. р. або на початку червня. Він містить у собі кінцеві біографії Шевченка, всі твори, починаючи від 1857 р. аж до 1881 р., цебто до смерті поета; статті до всіх поетичних творів і загальні статті: 1) Світлогляд поета; загальний, релігійний, державницький і політичний, естетичний; 2) Як творив Шевченко; 3) Стилістика і ритміка творчості Шевченка; нарешті, Пояснення до окремих творів і Пояснень.

Оформлення цього тому таке саме, як і попередніх трьох томів. Крім того, до IV тому вийдуть дві кольорові ілюстрації і 10 знімків.

Отже, і цей том буде мати різноманітний і цінний зміст, багато ілюстрацій і по-містичний оформлення. І коли він на два місяці запізниться, то винагородою цього часу буде внутрішній зміст його, переповнений не тільки не пожуваною того, що вихід його затримався, але будуть задоволені його вичерпним змістом.

Ціна всіх чотирьох томів у темно-синій оправі із золотими написами \$22.50
В ясно-синій оправі із золотом \$25.00

Увага! Передплату приймається тільки у канадській валюті. Передплату посилають на таку адресу:

Trident Press, P.O. Box 3626, Winnipeg, Man. Canada.

УВАН і Видавничий Спілка „Тризуб“.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ

Субота, 27 березня 1954. Год. 8-ма

ЗАЛІ ЛІТ. МІСТ. КЛУБУ

ПОПИС УЧНІВ

КЛАСИ

РОМАНА САВИЦЬКОГО

ВСТУП ЗА ПРОГРАМКАМИ.

ДЛЯ УЧНІВ ІНСТИТУТУ ВСТУП ВІЛЬНИЙ.

При Українським Музичним Інституті в Нью Йорку продовжується навчання

ГРИ на БАНДУРІ

На доручення керівника класу бандури при Українським Музичним Інституті п. диригента ГРИГОРІЯ КИТАСТОВО, даліше ведення цієї класу перебрав п. РОМАН ЛЕВІНСЬКИЙ.

Лекції відбуваються

щосуботи в години 6.—8. вечора

в приміщенні Літературно-Мист. Клубу в Нью Йорку (149, 2-га Евері).

Молодь обох полів, що бажає навчатися гри на бандурі і брати участь в майбутніх виступах ансамблю бандуристів, просимо зголошуватися у відповідних годинах, або в Дирекції Інституту.

РОМАН САВИЦЬКИЙ

Директор Укр. Муз. Інституту.

Пос Анджелес, Каліф.

Свято Самостійності і Соборності.

З деяким запізненням відбулося Свято Самостійності та Соборності в Пос Анджелесі, але довгий підготовчий період до свята не пройшов даремно і дав свої плідні наслідки.

Вперше наша українська громада почула, під парною диригентською рукою п. Н. Стефанів жіноче подвійне тріо (п. п. С. Іванюк, А. Наконечна, В. Стефанів, В. Стефанів, Шостак, Шостак). Тріо з настрого виконало кілька пісень. Добре звучали альти. Супроводжували тріо партії змішані. Вийшло велике аккомпанімент п. С. Березовська.

Сподіваємося, що на Шевченківське свято доїде і п. Н. Стефанів зорганізує нам цілий жіночий хор. В її особистому репертуарі на вечір були „Мандрівки“ Шуберта і Стрілецькі пісні.

На наших очах виростає на доброго співачка п. Лев Вахнянин. На свята він гарно виконав П. Ренчицького „Мені тужно“, П. Чайковського „Важко“, З. Малиновського „Вірш прощання“.

„Дякую тобі, що так вартісні доповіді слухало мало жіноцтва і то старшого, а варто би послухати молодим жінкам і дітям.“

Дня 14-го лютого ц. р. стараннями Т-ва сприяння УНРАді, улаштувано День Жалоби з приводу смерті Президента Української Народної Республіки с. п. Андрія Лівницького.

В українській православної церкви св. Тройці відправлено пахиду за вічний спокій душі Покійного Президента, а ввечері в залі тої ж церкви відбувся Жалобний Сходина членів громади, на яких доповіді виконали п. Іван Ф. Корнюхов.

Заклик Відділу УККА до шанувальників с. п. Президентів української радіо-програми.

В суботу, дня 20 лютого ц. р. відбулися товаришескі забава в Клубі „Наша хата“, яку започаткували виступи: п. Н. Іванюк співав і декламації, Ігор Парфанович фортепіано, Володимир Шпильний монолог у складі Зенона Тарнавського і Трубадурів з Нагря. Описали гутірка, сміх і танці.

В неділю дня 21-го м. м. відбулася Діточа Забава, яку улаштував Курій Олександр Ім. Книжки Ольги в церковній залі при Ользі. Крім діточих забав і танців, була ще виставка „Дітяччина із сірників“.

Цією забавою започатковано Тиждень Пластина — 27. II. 54

В четвер, дня 25 лютого 1954 р. помер Теодор Залц, бувший управитель школи в Підлісці, Зах. Україна, старшина Української Армії, видатний громадський діяч. Золотий вік його життя був повний діяльності. Покойник був майбутнім останнім членом комітету будови пам'ятника Марієльоні Шаткевичівні в Підліській горі. Ще перед першою світовою війною зорганізував був покійний український учительський хор в золотийський округі і був його диригентом. Останнім був диригентом хору української католицької церкви св. о. Миколая в Бофало.

З приводу смерті Покійного, відкликано Тиждень Пластина.

(В бюлетені фільм УКК).

Вечір закінчився ввечері 1-го лютого гутіркою. Як завжди, наші жінки, об'єднані в жіночу секцію при Українській Централі, не мало ділили праці, щоб ввечері вийшла на сцену.

Загальне враження від свята у присутніх залишилося добре. За скляничку кави люди говорили: „Ростуть наші місцеві організації, але хочеться, щоб більш широким загалом втручався у роботу Української Централі, щоб не сиділи вдома, під час свята, деякі наші достойники.“

В. Гнатюк.

Геркімер, Н. Й.

Шевченківське Свято

Українська Громада в Геркімері шанувала пам'ять генія України Тараса Шевченка дня 24 березня 1954 р. Діти місцевої школи продекламували декілька віршів і промовляли „Слово шевченка“ та „Покли до Тараса“. Мішаний хор під диригентурою п. Тараса гарно виконав американський та український гімни, Заповіт і „Рече та стогне Дніпр широкий“. Англіський реферат прочитала Дік Понтіліо а Малаховська та Городицький відклали вальси-вірші Шевченка по-англійськи. Український реферат виконали С. Савчук. Дуже добре продекламували А. Омельченко — „Кавказ“ і В. Сіленський — уривок із поеми „Сон“. На заклик о. М. Ляшчука присутні зложили на шкільні потреби невідлітної школи 15 доларів. Помітно поступав вперед ідейний школи під проводом о. М. Ляшчука та співучасті п. Ляшчука та Савчукової. Оформлення сцени та допомога в упорядкуванні свята була в руках п. Кармелюка. Дуже прикро вразило деякого, що частина старших громадян не мала часу перейти з бари до залу, щоб віддати шану Шевченку.

Присутній

Клівленд, Огайо

Визначним Жінкам України

Зберемося відразу.

Щоб далі йти — дорогою

Замітемо погнем любови

Перейдемо у брід бурхливий

Щоб вилити повно все, що нам

І злитися знову зі своїм

(Ол. Теліга)

Кожна доба української історії передала нам пам'ять про одну чи більше українки, які своїм життям визначилися на тлі тогочасних подій.

Княгиня Ольга, по смерті свого чоловіка не тільки стала справжньою володаркою могутньої тоді на сході Європи — Української Держави, але навіть організувала збройний похід, щоб помстити смерть свого чоловіка і повернути окраїни землі до Держави.

Часи татарського лихоліття з повні приклади героїчних подвигів українки, коли вони за-

3 наших буднів

ПАН ДОКТОР ВІДКРИВАЄ АМЕРИКУ

Це факт, що Америку відкривають ще й сьогодні, в атомовій, сказати б, добі. Відкривають її, переважно, власні кореспонденти наших газетників в Європі, зоміж яких особливо заслужився в тій ділянці дописувач газети „Українець-Час“ у Парижі. Назвимо його, щоб не зазігати прізвиська, „пан доктор“, бо така його, між іншим, професія: доктор медицини.

Але пан доктор не контентується тим, що орудує шприцком, чи ланцетом: йому це забагато, газету, яку він вважає своїм батьком, він хоче, щоб вона була не тільки газетою, а не лише умірянням, відносно своєму життю і талановитим життям на теренах батьківщини — (Київ, 9 лютого 1942 р.).

Це українці в повного змісту слова Ліді Гладкої, вихованки на Вроцлавській Академії, висловивши Визначним Жінкам України, що її — і ініціатори Українського Золотого Хреста — улаштували 21 лютого ц. р. Відділи Союзу Українок Америки та місць Відділу Українського Золотого Хреста.

Присмолю появою на цьому свята був виступ новаторського, сильного Жінкового Хору під орудою Ольги Дуб. („Вірш жінки в бою“) та в Горіх „Три гуде“.

На ті доповіді Наталії Тарасюк — картини із життя героїнь, козацької та неспівної перед глядачами, як фільми, ютюрні інсценізації під мистецтвом керівництвом Володимир Кавки. А саме: „Пляч Ярославни“ — у виконавці Володимир Кавки та Ірини Мисюк, „Облога Бухи“ — Марта Буні, Дарія Буні та Мирон Шпирко, „Сорія Раленко“ — Марія Тесаревич та Роман Касараба, та — „Ольга Басараб“ — Володимир Кавка та Люба Білинська.

Ірина Дубас по-мистецтву представила Уліну Кравченко „Жанна Д'Арк“.

Декорації простували і виконала Неоніла Равковська.

Музична ілюстрація та фортепіанний супровід — Марія Тарасюк.

На кінець цієї короткої згадки про вдалу Академію в Клівленді треба додати, що — починаючи від ініціативи згаданого імпресарі закінчили збірку (на залі, яка дала суму 128 доларів та допомогу наші дітвори в Зах. Європі) — все лежало в зарпяді й виконали самих жінок, коли не враховувати декількох чоловіків, які інсценізували та декорували декоративні допомогти працюючих Микола Кавки і його приятелів.

П. Корч

„Трубадур“ ПРИБІЖАЮТЬ ДО НЬО ПОРКУ

Вже сьогодні, 20 березня ц. р. Нью Йорк матиме нагоду бачити і чути „Трубадурів з Нагря“, каверт українських естрадних співаків (ревелерів) під мист. керівництвом Юрія Лавренського, „Трубадурів“ що продовжують традиції популярного колективу театру малих форм „Веселий Ляльш“, виступлять з концертом легкого музики та дивних чужих і українських композиторів. В першій зустрічці зоміж всім іменами А. Анатольського, Е. Коласка, О. Курочко, Ю. Лавренського, що написали оригінальні композиції до текстів В. Ніжинського, Гр. Масляка, О. Лисенка та іменами „Трубадурів“ Б. Пруц, М. Проценко, Ю. Лавренський і С. Валюта. При фортепіані пані Меліта Брокерт. Концерт відбувається в залі Стайвезант Гайскул, ріг 15 вулиці і 1-шої Евері. Початок години 7.30. В неділю 21-го березня, „Трубадурів“ виступлять в Ньюарку, в Українській Централі.

„...можете обійти всі маюфактурні магазини — погляньте від Нью Йорку і кінгаюти Сан Франсіско, але напевно ніде ви не знайдете ширини італійської, яка виходила б поза межі прийнятого стандарту... (24-26 см.). Тому, подобається вам те, чи ні, але в Америці мусите зодити в „рурогах“... Так

Своєрідна постанка пан доктор абстрактно: „Американці не долюбляють критику — це факт!“ І гукає патетично, злегка перекрутивши слова Масарика, що „демократія — це критика“.

Так, пане докторе, демократія, зай буде по-вашому, це критика, а за Масариком — дискусія, і це факт! Критика і дискусія, — але не мавши про „рурогах“, „стожки“ і „зат-доги“.

Іскер.

Своєрідна постанка пан доктор абстрактно: „Американці не долюбляють критику — це факт!“ І гукає патетично, злегка перекрутивши слова Масарика, що „демократія — це критика“.

Так, пане докторе, демократія, зай буде по-вашому, це критика, а за Масариком — дискусія, і це факт! Критика і дискусія, — але не мавши про „рурогах“, „стожки“ і „зат-доги“.

Іскер.

Своєрідна постанка пан доктор абстрактно: „Американці не долюбляють критику — це факт!“ І гукає патетично, злегка перекрутивши слова Масарика, що „демократія — це критика“.

Так, пане докторе, демократія, зай буде по-вашому, це критика, а за Масариком — дискусія, і це факт! Критика і дискусія, — але не мавши про „рурогах“, „стожки“ і „зат-доги“.

Іскер.

Своєрідна постанка пан доктор абстрактно: „Американці не долюбляють критику — це факт!“ І гукає патетично, злегка перекрутивши слова Масарика, що „демократія — це критика“.

Так, пане докторе, демократія, зай буде по-вашому, це критика, а за Масариком — дискусія, і це факт! Критика і дискусія, — але не мавши про „рурогах“, „стожки“ і „зат-доги“.

Іскер.

Своєрідна постанка пан доктор абстрактно: „Американці не долюбляють критику — це факт!“ І гукає патетично, злегка перекрутивши слова Масарика, що „демократія — це критика“.

Так, пане докторе, демократія, зай буде по-вашому, це критика, а за Масариком — дискусія, і це факт! Критика і дискусія, — але не мавши про „рурогах“, „стожки“ і „зат-доги“.

Іскер.

Своєрідна постанка пан доктор абстрактно: „Американці не долюбляють критику — це факт!“ І гукає патетично, злегка перекрутивши слова Масарика, що „демократія — це критика“.

Так, пане докторе, демократія, зай буде по-вашому, це критика, а за Масариком — дискусія, і це факт! Критика і дискусія, — але не мавши про „рурогах“, „стожки“ і „зат-доги“.

Іскер.

Українці міста Нью Йорку й Околиці!

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ

— для відзначення —

КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

— відбудеться —

в неділю, 28-го березня 1954 р., о 6-й год. вечора

в У. Н. ДОМІ, 142 — 2-га Евері, Нью Йорк.

під патронатом

Комітету Ос'єднаних Американсько-Українських Організацій м. Нью Йорку.

Всіх Українських Громадян до ласкавої участі запрошує

ВІКНЕ СЬОГОДНІ!

TRAINING SCHOOL

BERLING'S Школа прикрашувати торти, печива і солодощі.
Нові курси: ідеї або вчорішні
1465 3rd Ave. (82-83, Str.)
Tel.: RE 4-5475.

ПРАЦЯ

HELP WANTED—FEMALE

ОПЕРАТОРКА
досвідчена на машині
Bias Binding Wilcox & Gibbs
Machine
B & D KLEIN CO.
27 West 24th Street
New York City

ФРИЗЕРКА

Мусить бути досвідчена.
Стає працює — добра платня.
Голоситись:
JOHN HAIRDRESS
69 East Post Road, White Plains
Phone: White Plains 9-3690

TRIMMERS

До прикрашування календарів.
Досвідчені. Добра платня, приємне оточення. Голоситись сьогодні.
MAYFLOWER HAT CO.
1887 Bathgate Ave., Bronx, N. Y.
Phone: CY 9-5266

ОПЕРАТОРКА
Досвідчена в суконках.
Комп'ютерний одяг. Стає працює.
JEFFERSON DRESS CO.
692 Main Ave., cor. Jefferson St.
Passaic, N. J.
Вхід від задньої будинку.
PRescott 7-6714

ПРАЦЯ

Help Wanted Male—Female

МОЖНА ЗАРОБІТИ \$10 ЦТ.
на декілька годин.
Новий гарний декоративний
препарат, який обробляє кожний
годинник. Наші працівники за-
робляють до \$500 протягом 3
днів. Потрібно 3 (три) ам-
бітних і відповідальних муж-
чин або жінок на представницт-
ві в вашій зоні.
Tel. Toms River 8-0199
Lakewood 6-2288
Point Pleasant 5-1211-W
або в околиці Perth Amboy
Valley 6-0840
між 9 ранку і 12 полудня
від понеділка до суботи.

MOVIE

ТІЛКИ В НЕДІЛЮ І

ПОНЕДІЛОК!

MONTY PYTHON:

THE QUEEN OF SHEBA

в якій побачите казкові скарби
Святиці Соломона

ABBOTT & COSTELLO
in African Screams
AMERICAN THEATRE
Third Street bet. Aves. B & C, NY

НА ПРОДАЖ

ДОБРА НАГОДА

Ресторан, дуже добре пропе-
реований, близько церкви, з пов-
ним утриманням до продажу.
SEVENTH STREET
RESTAURANT
64 E. 7th St., New York, N. Y.
Tel. GR. 3-8976

FOR RENT

ДО ВІНАЙМУ НА

ЛІКАРСЬКІ КАБІНЕТИ

6 E. 7th Street 4 великі модер-
ні кабінети, надаються на биз-
несові бюро або професіоналі.
M. ROBBINS
1,1 Second Ave., New York City
AL 4-9806

ЧИ РОБИТЕ

ПОДРУЖНІ ПЛАНИ?

Цей гарний готель спеціалі-
зується у виготовленні весіль
та інших суспільних нагод.
Величезна зала
Вигляди фотелі
Смачне меню
Досвідчена обслуга звертає
увагу на кожну подробицю.
Phone Banquet Dept. EL. 5-7300
BECKMAN TOWER
HOTEL
A smart convenient location in
exclusive Beekman Hill section.
9th St. and 1st Ave., N.Y.C.

MISCELLANEOUS

ЛІДИ БІЛІ БАКАСТЕ

замічки
ти у прекрасній ФЛОРИДІ —
в потрібній зоні, щоб ку-
пати сонце, піти у відпочинок
до СОЛІ ГОЛОГО БРАНИ
SONYA KOKOL BAKAN
Українська репрезентативка
HAMILTON REALTORS
8335 N. E. 2nd Avenue
Miami 38, Florida

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ

Святочних побажань в „Свободі“

Адміністрація „Свободи“ повідомляє, що ядухи на
заступ загальним побажанням, вона й в цьому році при-
значити окремі шпальти збільшеного великого числа
оголошення традиційних святочних привітань і поба-
жань. Ціна оголошення залишається такою самою, як і в
попередніх роках: 2 долари за 5 рядків, та більше, відпо-
відно до величини оголошення. Треба сподіватися, що
заступ цього громадського використання нагоду, щоб
передати свої традиційні побажання та дати про себе
знайти своїм рідним, приятелям і знайомим навіть в на-
дзвичайних закінченнях світу, куди навіряд чи значна по-
шта знесла б таку вистку. Великий тираж „Свободи“ та
відповідний зміст збільшеного святочного числа надають
таким побажанням окремої вартості і значення. Зголо-
шення святочних побажань, разом з грошовою оплатою,
можна надіслати найпізніше до 19-го квітня ц. р.

MISCELLANEOUS

ЛІДИ БІЛІ БАКАСТЕ

замічки
ти у прекрасній ФЛОРИДІ —
в потрібній зоні, щоб ку-
пати сонце, піти у відпочинок
до СОЛІ ГОЛОГО БРАНИ
SONYA KOKOL BAKAN
Українська репрезентативка
HAMILTON REALTORS
8335 N. E. 2nd Avenue
Miami 38, Florida

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ

Святочних побажань в „Свободі“

Адміністрація „Свободи“ повідомляє, що ядухи на
заступ загальним побажанням, вона й в цьому році при-
значити окремі шпальти збільшеного великого числа
оголошення традиційних святочних привітань і поба-
жань. Ціна оголошення залишається такою самою, як і в
попередніх роках: 2 долари за 5 рядків, та більше, відпо-
відно до величини оголошення. Треба сподіватися, що
заступ цього громадського використання нагоду, щоб
передати свої традиційні побажання та дати про себе
знайти своїм рідним, приятелям і знайомим навіть в на-
дзвичайних закінченнях світу, куди навіряд чи значна по-
шта знесла б таку вистку. Великий тираж „Свободи“ та
відповідний зміст збільшеного святочного числа надають
таким побажанням окремої вартості і значення. Зголо-
шення святочних побажань, разом з грошовою оплатою,
можна надіслати найпізніше до 19-го квітня ц. р.

MISCELLANEOUS

ЛІДИ БІЛІ БАКАСТЕ

замічки
ти у прекрасній ФЛОРИДІ —
в потрібній зоні, щоб ку-
пати сонце, піти у відпочинок
до СОЛІ ГОЛОГО БРАНИ
SONYA KOKOL BAKAN
Українська репрезентативка
HAMILTON REALTORS
8335 N. E. 2nd Avenue
Miami 38, Florida

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ

Святочних побажань в „Свободі“

Адміністрація „Свободи“ повідомляє, що ядухи на
заступ загальним побажанням, вона й в цьому році при-
значити окремі шпальти збільшеного великого числа
оголошення традиційних святочних привітань і поба-
жань. Ціна оголошення залишається такою самою, як і в
попередніх роках: 2 долари за 5 рядків, та більше, відпо-
відно до величини оголошення. Треба сподіватися, що
заступ цього громадського використання нагоду, щоб
передати свої традиційні побажання та дати про себе
знайти своїм рідним, приятелям і знайомим навіть в на-
дзвичайних закінченнях світу, куди навіряд чи значна по-
шта знесла б таку вистку. Великий тираж „Свободи“ та
відповідний зміст збільшеного святочного числа надають
таким побажанням окремої вартості і значення. Зголо-
шення святочних побажань, разом з грошовою оплатою,
можна надіслати найпізніше до 19-го квітня ц. р.

MISCELLANEOUS

ЛІДИ БІЛІ БАКАСТЕ

замічки
ти у прекрасній ФЛОРИДІ —
в потрібній зоні, щоб ку-
пати сонце, піти у відпочинок
до СОЛІ ГОЛОГО БРАНИ
SONYA KOKOL BAKAN
Українська репрезентативка
HAMILTON REALTORS
8335 N. E. 2nd Avenue
Miami 38, Florida

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ

Святочних побажань в „Свободі“

Адміністрація „Свободи“ повідомляє, що ядухи на
заступ загальним побажанням, вона й в цьому році при-
значити окремі шпальти збільшеного великого числа
оголошення традиційних святочних привітань і поба-
жань. Ціна оголошення залишається такою самою, як і в
попередніх роках: 2 долари за 5 рядків, та більше, відпо-
відно до величини оголошення. Треба сподіватися, що
заступ цього громадського використання нагоду, щоб
передати свої традиційні побажання та дати про себе
знайти своїм рідним, приятелям і знайомим навіть в на-
дзвичайних закінченнях світу, куди навіряд чи значна по-
шта знесла б таку вистку. Великий тираж „Свободи“ та
відповідний зміст збільшеного святочного числа надають
таким побажанням окремої вартості і значення. Зголо-
шення святочних побажань, разом з грошовою оплатою,
можна надіслати найпізніше до 19-го квітня ц. р.

MISCELLANEOUS

ЛІДИ БІЛІ БАКАСТЕ

замічки
ти у прекрасній ФЛОРИДІ —
в потрібній зоні, щоб ку-
пати сонце, піти у відпочинок
до СОЛІ ГОЛОГО БРАНИ
SONYA KOKOL BAKAN
Українська репрезентативка
HAMILTON REALTORS
8335 N. E. 2nd Avenue
Miami 38, Florida

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ

Святочних побажань в „Свободі“

Адміністрація „Свободи“ повідомляє, що ядухи на
заступ загальним побажанням, вона й в цьому році при-
значити окремі шпальти збільшеного великого числа
оголошення традиційних святочних привітань і поба-
жань. Ціна оголошення залишається такою самою, як і в
попередніх роках: 2 долари за 5 рядків, та більше, відпо-
відно до величини оголошення. Треба сподіватися, що
заступ цього громадського використання нагоду, щоб
передати свої традиційні побажання та дати про себе
знайти своїм рідним, приятелям і знайомим навіть в на-
дзвичайних закінченнях світу, куди навіряд чи значна по-
шта знесла б таку вистку. Великий тираж „Свободи“ та
відповідний зміст збільшеного святочного числа надають
таким побажанням окремої вартості і значення. Зголо-
шення святочних побажань, разом з грошовою оплатою,
можна надіслати найпізніше до 19-го квітня ц. р.

MISCELLANEOUS

ЛІДИ БІЛІ БАКАСТЕ

замічки
ти у прекрасній ФЛОРИДІ —
в потрібній зоні, щоб ку-
пати сонце, піти у відпочинок
до СОЛІ ГОЛОГО БРАНИ
SONYA KOKOL BAKAN
Українська репрезентативка
HAMILTON REALTORS
8335 N. E. 2nd Avenue
Miami 38, Florida

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ

Святочних побажань в „Свободі“

Адміністрація „Свободи“ повідомляє, що ядухи на
заступ загальним побажанням, вона й в цьому році при-
значити окремі шпальти збільшеного великого числа
оголошення традиційних святочних привітань і поба-
жань. Ціна оголошення залишається такою самою, як і в
попередніх роках: 2 долари за 5 рядків, та більше, відпо-
відно до величини оголошення. Треба сподіватися, що
заступ цього громадського використання нагоду, щоб
передати свої традиційні побажання та дати про себе
знайти своїм рідним, приятелям і знайомим навіть в на-
дзвичайних закінченнях світу, куди навіряд чи значна по-
шта знесла б таку вистку. Великий тираж „Свободи“ та
відповідний зміст збільшеного святочного числа надають
таким побажанням окремої вартості і значення. Зголо-
шення святочних побажань, разом з грошовою оплатою,
можна надіслати найпізніше до 19-го квітня ц. р.

MISCELLANEOUS

ЛІДИ БІЛІ БАКАСТЕ

замічки
ти у прекрасній ФЛОРИДІ —
в потрібній зоні, щоб ку-
пати сонце, піти у відпочинок
до СОЛІ ГОЛОГО БРАНИ
SONYA KOKOL BAKAN
Українська репрезентативка
HAMILTON REALTORS
8335 N. E. 2nd Avenue
Miami 38, Florida

M. D. Бачин

ЩО ВАРТА НІКЕЛЬ?

Союз Ощадностей і Позичок
у Вашингтоні Гайте, Нью Йорк,
зробив анкету, серед 3,260
школярів дітей, в місті та око-
лиці, з кількома питаннями, щоб
дізнатися про поняття вартос-
ті грошей у дітей. Питали та-
кож: „Що вартує нікель (п'ять
центів)? „Один школяр на 50
відповідей: „Нічого не вартує!“
„Що до пенні: одна дитина
на п'ятеро дітей не вважала,
що вартує зигнутися, щоб його
підняти зі землі.“
Хоч в американській припо-
відці кажуть: Нема долара
без одного цента.
Союз твердить, що причина
тому така, бо тепершні діти
думують в поняттях доларових.
Крім того вони влучні судді
грошової вартості.
Пенні вмер. Нікель вмирає.
А шкода його. Правда, що
можна за нього купити малу
табличку шоколаду, пшениці,
дрібні цукерки або класні бо-
бони, але вже не можна, так як
колись, перебігатися за нього з
околиці міста на другий
кінець. Перед першою світовою
війною можна було зайти до
таверни, замовити смачний гу-
ляш з гальово пива і заплати-
ти лише нікля. Можна було

з'їсти сандвіч з шинкою або зі
свинчиною або воловою печеною
і знову заплатити лише нікля.
А потім можна було піти до
кіна і знов лише за нікля.
Тоді нікель панував всюди.
В церкві кидали нікля, не со-
ромлячися, на тацу. Жебрак
дикував чечмо, коли його діс-
та. Тисячі диточих забавок
можна було набути за нікля.
Але тепер, по другий світовій
війні, нікель страшний грош
пошу вартості. Він пропав, як
знак з американських степів
зубур, що зображений на нікелі.
Нікля потребуємо лише для
виміни грошей.
В анкеті питали дітей: „Що
хотів би ти зараз дістати, до-
ляра чи велику пшенику най-
ліпшого морозженого?“ Всі діти,
у віці від 6 літ до 11, відпові-
ли, що беруть доларя.
Одна дитина на п'ять зароб-
ляє гроші, помагуючи коло-
хати, або деє в якімсь сусід-
ським склепі, пестуючи менші
діти, доставляючи часом до
дому або продаючи їх. Всі
складають гроші до банку.
Шестилітнього хлопця запи-
тали, що хотів би мати в склепі
з цукерками? Він відповів:
„REAL ESTATE“
„POUGHKEEPSIE, N. Y.“
16 акрів, курча фабрика на 1200,
Fan Ventilation, 2 вершини крини-
ці, добра дорога, 7-ми, дим, 3
милі до склепів. \$19,000. Пи-
шити за інформацією.
W. MENZEL
Route #1, Bennett Road
Poughkeepsie, N. Y.

УКРАЇНЦІ І УКРАЇНКА!
Масмо гарну православну
Церкву і дуже доброго дири-
гента хору. Хто любить спів,
— зголоситись!
Помешкання і працю
гарантуємо.
Пишіть до:
Mr. IWAN MYKOLAJENKO,
2729 Elliot Ave., South
Minneapolis 7, Minnesota.

БУДІВНИЦІ
УКРАЇНСЬКА БУДІВЕЛЬНА
КОМАНІЯ
Збудуємо виключно для украї-
нців на шлі Америки. Майте бу-
дівельну проблему? Кличте: на-
шій проєкт Голлівуду і на шлі
Кітінгтона. Проксимо сам пи-
шити.
KRAVIN CONSTRUCTION CO.
4 Elmwood Ave., Irvington, N. J.

REAL ESTATE
OUTSTANDING BUY!!!
5-Fam. — Store — Flatbush
Дім з цегли, олів, олів, мідні
рури, добрі умовини. Зараз до
зайняти склеп. Дім зі склепом
знаходиться 1 1/2 блочку від дому
на 3,000 ролів. Пріхдіть \$3,500.
Витрати \$1,000. 10-тихтій Мг.
Ціна \$17,500.
1792 Nostrand Ave. Bklyn, N.Y.
Owner — Bu 4-7782

ATLANTIC HIGHLANDS, N.J.
Новий дім, 4 спальні, 2 ла-
зні, велика ванна, велика кухня,
кухня, Паров олів, олів, мідні
рури, гараж, паркі площа.
Всі вигоди, мешкання, ділянка,
близько склепів, шкіль, кому, зна-
ходиться. Ціна на скорий продаж.
M. E. NEARY, 137 E. Washington
Ave., Atlantic Highlands, N.J., call
Atlantic Highlands 1-1002 W. or
Riverside 9-5748

LIVE RENT FREE!!!
Long Branch — New Jersey, Poss
1 apt. 16-кімн. дім, приватна по-
сидість, догидне положення, 4
апарти, цілковито вишклені, о-
лів, огорожені, площа 132x435,
близько до всього. Власник 704
Westwood Ave., Long Branch, N.J.
Long Branch 6-2829-R

BALDWIN — 2-родин. дім, Чуд-
овна мешканка ділянка, 5
хвилин до станції, близько до
всього — чергові, шкіль, 5 кім-
нат, лазні, на 1-му повер-
сі, 4 кімнати, 1 лазні, на 2-му
поверсі, 40x20 garage, комб. ви-
ки, гар. вода, олів, огорожені,
циклонова огорожа, площа 60x
265. Baldwin 3-2698.

INCOME & BUSN PROPERTY
4-родин. дім, площа 100x149,
цілковито відремонтований, 4
лазні, великий город, дім
A-1 condition, прихід \$5,000—
6,000, річно \$38,500. Тільки за
посередництвом. Бизнесова зо-
на. 23 хвилин до NYC, автобус бі-
ля дерев, 6 хвилин до мосту, 5
хвилин. N. J. Turnpike.
Operator Morsemere (NJ) 6-5642

93rd Street — 3rd Avenue
New York City
6 НОВИХ СКЛЕПІВ,
2 склепи до зайняти,
1 нарізна посидість.
ATWATER 9-1514

ROCKING RIDGE, N. J.
Новий дім, 4 спальні, 2 ла-
зні, велика ванна, велика кухня,
кухня, Паров олів, олів, мідні
рури, гараж, паркі площа.
Всі вигоди, мешкання, ділянка,
близько склепів, шкіль, кому, зна-
ходиться. Ціна на скорий продаж.
M. E. NEARY, 137 E. Washington
Ave., Atlantic Highlands, N.J., call
Atlantic Highlands 1-1002 W. or
Riverside 9-5748

LIVE RENT FREE!!!
Long Branch — New Jersey, Poss
1 apt. 16-кімн. дім, приватна по-
сидість, догидне положення, 4
апарти, цілковито вишклені, о-
лів, огорожені, площа 132x435,
близько до всього. Власник 704
Westwood Ave., Long Branch, N.J.
Long Branch 6-2829-R

BALDWIN — 2-родин. дім, Чуд-
овна мешканка ділянка, 5
хвилин до станції, близько до
всього — чергові, шкіль, 5 кім-
нат, лазні, на 1-му повер-
сі, 4 кімнати, 1 лазні, на 2-му
поверсі, 40x20 garage, комб. ви-
ки, гар. вода, олів, огорожені,
циклонова огорожа, площа 60x
265. Baldwin 3-2698.

INCOME & BUSN PROPERTY
4-родин. дім, площа 100x149,
цілковито відремонтований, 4
лазні, великий город, дім
A-1 condition, прихід \$5,000—
6,000, річно \$38,500. Тільки за
посередництвом. Бизнесова зо-
на. 23 хвилин до NYC, автобус бі-
ля дерев, 6 хвилин до мосту, 5
хвилин. N. J. Turnpike.
Operator Morsemere (NJ) 6-5642

93rd Street — 3rd Avenue
New York City
6 НОВИХ СКЛЕПІВ,
2 склепи до зайняти,
1 нарізна посидість.
ATWATER 9-1514

ROCKING RIDGE, N. J.
Новий дім, 4 спальні, 2 ла-
зні, велика ванна, велика кухня,
кухня, Паров олів, олів, мідні
рури, гараж, паркі площа.
Всі вигоди, мешкання, ділянка,
близько склепів, шкіль, кому, зна-
ходиться. Ціна на скорий продаж.
M. E. NEARY, 137 E. Washington
Ave., Atlantic Highlands, N.J., call
Atlantic Highlands 1-1002 W. or
Riverside 9-5748

LIVE RENT FREE!!!
Long Branch — New Jersey, Poss
1 apt. 16-кімн. дім, приватна по-
сидість, догидне положення, 4
апарти, цілковито вишклені, о-
лів, огорожені, площа 132x435,
близько до всього. Власник 704
Westwood Ave., Long Branch, N.J.
Long Branch 6-2829-R

BALDWIN — 2-родин. дім, Чуд-
овна мешканка ділянка, 5
хвилин до станції, близько до
всього — чергові, шкіль, 5 кім-
нат, лазні, на 1-му повер-
сі, 4 кімнати, 1 лазні, на 2-му
поверсі, 40x20 garage, комб. ви-
ки, гар. вода, олів, огорожені,
циклонова огорожа, площа 60x
265. Baldwin 3-2698.

INCOME & BUSN PROPERTY
4-родин. дім, площа 100x149,
цілковито відремонтований, 4
лазні, великий город, дім
A-1 condition, прихід \$5,000—
6,000, річно \$38,500. Тільки за
посередництвом. Бизнесова зо-
на. 23 хвилин до NYC, автобус бі-
ля дерев, 6 хвилин до мосту, 5
хвилин. N. J. Turnpike.
Operator Morsemere (NJ) 6-5642

93rd Street — 3rd Avenue
New York City
6 НОВИХ СКЛЕПІВ,
2 склепи до зайняти,
1 нарізна посидість.
ATWATER 9-1514

ROCKING RIDGE, N. J.
Новий дім, 4 спальні, 2 ла-
зні, велика ванна, велика кухня,
кухня, Паров олів, олів, мідні
рури, гараж, паркі площа.
Всі вигоди, мешкання, ділянка,
близько склепів, шкіль, кому, зна-
ходиться. Ціна на скорий продаж.
M. E. NEARY, 137 E. Washington
Ave., Atlantic Highlands, N.J., call
Atlantic Highlands 1-1002 W. or
Riverside 9-5748

LIVE RENT FREE!!!
Long Branch — New Jersey, Poss
1 apt. 16-кімн. дім, приватна по-
сидість, догидне положення, 4
апарти, цілковито вишклені, о-
лів, огорожені, площа 132x435,
близько до всього. Власник 704
Westwood Ave., Long Branch, N.J.
Long Branch 6-2829-R

BALDWIN — 2-родин. дім, Чуд-
овна мешканка ділянка, 5
хвилин до станції, близько до
всього — чергові, шкіль, 5 кім-
нат, лазні, на 1-му повер-
сі, 4 кімнати, 1 лазні, на 2-му
поверсі, 40x20 garage, комб. ви-
ки, гар. вода, олів, огорожені,
циклонова огорожа, площа 60x
265. Baldwin 3-2698.

INCOME & BUSN PROPERTY
4-родин. дім, площа 100x149,
цілковито відремонтований, 4
лазні, великий город, дім
A-1 condition, прихід \$5,000—
6,000, річно \$38,500. Тільки за
посередництвом. Бизнесова зо-
на. 23 хвилин до NYC, автобус бі-
ля дерев, 6 хвилин до мосту, 5
хвилин. N. J. Turnpike.
Operator Morsemere (NJ) 6-5642

93rd Street — 3rd Avenue
New York City
6 НОВИХ СКЛЕПІВ,
2 склепи до зайняти,
1 нарізна посидість.
ATWATER 9-1514

ROCKING RIDGE, N. J.
Новий дім, 4 спальні, 2 ла-
зні, велика ванна, велика кухня,
кухня, Паров олів, олів, мідні
рури, гараж, паркі площа.
Всі вигоди, мешкання, ділянка,
близько склепів, шкіль, кому, зна-
ходиться. Ціна на скорий продаж.
M. E. NEARY, 137 E. Washington
Ave., Atlantic Highlands, N.J., call
Atlantic Highlands 1-1002 W. or
Riverside 9-5748

LIVE RENT FREE!!!
Long Branch — New Jersey, Poss
1 apt. 16-кімн. дім, приватна по-
сидість, догидне положення, 4
апарти, цілковито вишклені, о-
лів, огорожені, площа 132x435,
близько до всього. Власник 704
Westwood Ave., Long Branch, N.J.
Long Branch 6-2829-R

BALDWIN — 2-родин. дім, Чуд-
овна мешканка ділянка, 5
хвилин до станції, близько до
всього — чергові, шкіль, 5 кім-
нат, лазні, на 1-му повер-
сі, 4 кімнати, 1 лазні, на 2-му
поверсі, 40x20 garage, комб. ви-
ки, гар. вода, олів, огорожені,
циклонова огорожа, площа 60x
265. Baldwin 3-269